

सोलुखुम्बु कृषि गतिविधि

कृषि ज्ञान केन्द्र सोलुखुम्बुको द्वैमासिक प्रकाशन

कृषि मूलरच जीवनम् The Solukhumbu Agriculture Activities

वर्ष १

अङ्क २

असोज-कार्तिक २०७७/७८

संरक्षक :

श्री दुर्गा बहादुर तिरुवा,
कृषि प्रसार अधिकृत

सम्पादक :

श्री बबि बस्नेत
बाली संरक्षण अधिकृत
श्री प्रदिप कुमार यादव
कृषि प्रसार अधिकृत
श्री कुल बहादुर राई
अधिकृत स्तर छैटौं
श्री आदर्श कुमार सिंह
प्राविधिक स्तर पाँचौं

मुद्रण :

ज्वालामाई अफसेट प्रेस
फोन नं. ०३८-५२०३८९
ईमेल :

ychamling@gmail.com

सम्पादकीय

नेपालको कुल जनसंख्याको करिब दुई तिहाई जनसंख्या कृषि पेशामा आवद्ध रहेका छन् । कृषि तथा वन क्षेत्रको कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा प्रदेश न.१ ले मात्रै ३६.३७ प्रतिशत योगदान गर्छ । संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको निर्माण संगै संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको सरकार रहेको विद्यमान संरचनामा प्रदेश सरकारको कार्यालय अन्तर्गत कृषि ज्ञान केन्द्र सोलुखुम्बुको स्थापना आ.व. ०७५/०७६ मा भएको हो । स्थानीय निकायहरूसंग समन्वय गर्ने तथा कृषि क्षेत्रमा व्यवसायिकरण आधुनिकरण गर्नुका साथै समग्र कृषि उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गरि सोलुखुम्बु जिल्ला साथै समग्र देशलाई कृषिमा आत्मनिर्भर बनाउने यस कार्यालयको लक्ष्य हो । विषय विशेषज्ञहरुको टिम रहने ज्ञान केन्द्रमा स्थानीय स्तरमा आइपर्ने कृषकका समस्याहरुको प्राविधिक समाधान तुरुन्त उपलब्ध गराउने काम कृषि ज्ञान केन्द्र सोलुखुम्बुले गर्दै आएको छ । त्यसैगरी स्थानीय तहमा रहेका कृषि प्राविधिकहरुलाई समय समयमा उन्नत प्रविधिहरु सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धिका साथै कृषकहरु सिपमुलक तालिमहरु उपलब्ध गराउने जिम्मेवारी पनि ज्ञान केन्द्रले बहन गर्नुपर्ने हुन्छ ।

स्थानीय समस्यामा आधारित भएर माटोको खाद्य तत्वको परीक्षण गर्ने Soil Minilab, प्रयोगशाला सेवाहरु, प्राविधिक र कृषकहरुको क्षमता विकास, कृषि इन्टर्न, कृषि तथ्याङ्कहरु संकलन, कृषि व्यवसाय विकास सहयोग, कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धनका लागि अनुदानका काम लगायत संघ र स्थानीय तह बिच सेतुको काम गर्ने जिम्मेवारी रहेको ज्ञान केन्द्रले स्थापनाको सुरुवाती वर्षहरुबाट नै कार्यविवरण अनुसारकै कार्यहरु गर्दै आएको छ । संघीय संरचनामा मुलुक गएको परिपेक्षमा कृषि सेवा प्रवाहको सबै भन्दा सशक्त माध्यम हुन सक्ने, र तीनै तहका सरकारहरु बिचमा सेतुको काम गर्न सक्ने ज्ञान केन्द्रहरुलाई सबैले अपनत्व लिदै यसलाई प्रभावकारी रुपमा सन्चालन गर्दै आवश्यकता अनुसार थप गर्दै लैजान सकेमा कृषि विकास मार्फत सम्बृद्ध नेपाल बनाउने सपनामा महत्वपूर्ण योगदान पुग्न सक्नेमा दुईमत छैन ।

प्रदेश सरकार
प्रदेश नं. १

भूमी व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय
कृषि विकास निर्देशनालय

कृषि ज्ञान केन्द्र सोलुखुम्बु

फोन नं. : ०३८-५२०१३०, ९८५२८५११३०

ई-मेल : akcsolukhumbu@gmail.com

यस भित्र :-

- १.ब्लक विकास कार्यक्रम
- सार्वजनिकीकरण कार्यक्रम
- ऋप कटिड
- Soil Minilab संचालन
- द्वैमासिक समन्वय तथा तथ्यांक अद्यावधिक बैठक कार्यक्रम
- बभिन्न समुह, सहकारी र फार्मको विवरण संकलन
- बार्षिक तथा तथ्याङ्क पुस्तिका
- गहुँको कृषक स्वीकार्य परिक्षण मिनिफिट
- एकीकृत शत्रुजीव व्यवस्थापन (IPM)
- बाली पात्रो

१. ब्लक विकास कार्यक्रम

कृषि ज्ञान केन्द्र सोलुखुम्बुको चालु आ.व.०७७/०७८ को प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गत आ.व. ०७७/७८ मा संचालन गरिने नयाँ ब्लक विकास कार्यक्रम मिति २०७७/०६/०८ गतेका दिन जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुख श्री विर कुमार राई ज्यू को अध्यक्षता, प्रतिनिधि सभा सदस्य माननिय श्री हेम कुमार राई, प्रदेश सभा सदस्य माननिय श्री बुद्धि कुमार राजभण्डारी ज्यू र माननिय श्री उत्तम कुमार बस्नेत ज्यूको आतिथ्यमा चार (४) वटा स्थानीय तहलाई छनौट गरियो ।

क्र.स.	ब्लक संचालन हुने स्थानिय तहको नाम	वडा. नं.	बालि	न्युनतम क्षेत्रफल रोपनि
१	सोलुदुधकुण्ड नगरपालिका	६,७	आलु	३०
२	माप्य दुधकोशी गाँउपालिका	४,५	आलु	३०
३	खुम्बु पासाङल्हमु गाँउपालिका	१,४	आलु	२०
४	लिखु पिके गाँउपालिका	१,५	चिया	३०

२. सार्वजनिकीकरण कार्यक्रम

कृषि ज्ञान केन्द्र सोलुखुम्बुको चालु आ.व. ०७७/०७८ को स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुख श्री वीर कुमार राई ज्यूको प्रमुख अध्यक्षतामा र प्रदेश नं.१, ने.क.पा. संसदीय दलका प्रमुख सचेतक माननीय श्री बुद्धि कुमार राजभण्डारी ज्यूको प्रमुख आतिथ्यता र विशेष अतिथि माननीय श्री उत्तम कुमार बस्नेत ज्यू र स्थानीय तहका प्रमुख, उप-प्रमुख तथा अन्य सरोकारवालाहरुको उपस्थितिमा कृषि ज्ञान केन्द्र सोलुखुम्बुको आ.व. ०७७/७८ को वार्षिक कार्यक्रममिति २०७७/०६/२२ गते सार्वजनिकीकरण सम्पन्न गरियो।

३. कृषि कटिड

कृषि ज्ञान केन्द्र सोलुखुम्बुको चालु आ.व. ०७७/०७८ को स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार सात स्थानिय तह सोलुदुधकुण्ड नगरपालिका, थुलुङ दुधकोशी गाँउपालिका, नेचासल्यान गाँउपालिका, लिखु पिके गाँउपालिका, माप्य दुधकोशी गाँउपालिका, सोताङ गाँउपालिका र महाकुलुङ गाँउपालिका पुगेर धान बालिको कटिड गरि कुल क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्वको तथ्याङ्क स्थिति निकालियो । उक्त तथ्याङ्क अनुसार सोलुखुम्बु जिल्लामा धान बालीको कुल क्षेत्रफल १,५२५ हेक्टर, उत्पादन ३,६२० मे.टन र उत्पादकत्व ३.२७ रहेको पाईयो।

४. Soil Minilab संचालन

कृषि ज्ञान केन्द्र सोलुखुम्बुमा रहेको soil minilab लाई स्तर उन्नति र व्यवस्थापन गर्नुका साथै संचालनमा ल्याइयो । मिनी ल्याब किट बक्सद्वारा माटोमा भएको पि.एच. र खाद्यतत्वको अवस्था परिक्षण गर्नुका साथै कृषकहरुलाई उचित परामर्श सेवा प्रदान गर्न थालियो ।

५. द्वैमासिक समन्वय तथा तथ्यांक अद्यावधिक बैठक कार्यक्रम

कृषि ज्ञान केन्द्र सोलुखुम्बुको आ.व. ०७७/०७८ को स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार आठै वटा स्थानिय तह सोलुङ्खुम्बु नगरपालिका, थुलुङ्खु धकोशी गाँउपालिका, नेचासल्यान गाँउपालिका, लिखुपिके गाँउपालिका, माप्य दुधकोशी गाँउपालिका, सोताङ गाँउपालिका, खुम्बु पासाङल्हमु गाँउपालिका र महाकुलुङ गाँउपालिकामा कार्यरत कृषि प्राविधिकहरुसँगको द्वैमासिक समन्वय तथा तथ्यांक अद्यावधिक बैठक कार्यक्रम मिति २०७७/०६/१८ गते सम्पन्न गरियो ।

६. विभिन्न समुह, सहकारी र फार्मको विवरण संकलन

सोलुखुम्बु जिल्लामा कृषि क्षेत्रको कार्यलाई प्रभावकारी बनाउने हेतुले आठ वटै स्थानिय तह सोलुदुधकुण्ड नगरपालिका, थुलुङ दुधकोशी गाँउपालिका, नेचासल्यान गाँउपालिका, लिखुपिके गाँउपालिका, माप्य दुधकोशी गाँउपालिका, सोताङ गाँउपालिका, खुम्बु पासाङल्हमु गाँउपालिका र महाकुलुङ गाँउपालिकामा कार्यरत कृषि प्राविधिकसँग समन्वय गरि विभिन्न समुह, कृषि सहकारी संस्था तथा निजी फार्महरूको विवरण संकलन गर्नुका साथै रेकर्ड अद्यावधिक गर्ने काम गरियो ।

७. वार्षिक तथा तथ्याङ्क पुस्तिका

कृषि ज्ञान केन्द्र सोलुखुम्बुको चालु आ.व. ०७७/०७८ को स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तथा तथ्याङ्क पुस्तिका प्रकाशन समेत गरियो ।

८. गहूँको कृषक स्वीकार्य परिक्षण मिनिकिट

कृषि ज्ञान केन्द्र सोलुखुम्बु र थुलुङ दुधकोशी गाउँपालिकाको समन्वयमा राष्ट्रिय गहूँ बाली अनुसन्धान कार्यक्रम भैरहवा रूपन्देही बाट गहूँको कृषक स्वीकार्य परिक्षण मिनिकिट थुलुङ दुधकोशी गाउँपालिकाका ४० जना कृषकलाई ३ के.जी.का दरले ७ वटा गहूँका जात परिक्षणका लागि वितरण गरियो ।

९. एकीकृत शत्रुजीव व्यवस्थापन (IPM) :

लेखक :- बबि बस्नेत
वाली संरक्षण अधिकृत

परिचय :

एकीकृत शत्रुजीव व्यवस्थापन बालि संरक्षण गर्ने हरेक र उपयुक्त तरिकाहरूको संगालो हो जसमा वाली नालीका शत्रुहरूको आर्थिक रूपले न्यायोचित तथा पर्यावरणिय रूपले दिगो हुने विधिहरूको छनौट गरी व्यवस्थापन गरिन्छ ।

अमेरिकी जीव शास्त्र राचेल कार्सन ई.सं. १९६२ शान्त बसन्त मार्फत कीटनाशक विषादीबाट पर्न सक्ने गम्भिर असरहरू लाई व्याख्या गरेबाट विश्वव्यापी रूपमा एकीकृत शत्रुजीव व्यवस्थापन प्रति चेतना अभिवृद्धि भएको हो । यहि चेतनाको फलस्वरूप ई.स. १९८७ देखि १९९१ सम्मको अवधिमा इन्डोनेशियाली सरकारले ५९ वटा विषादीको प्रयोगमा प्रतिबन्ध लगायो । ई.स. १९९२ मा ब्राजिलको रियो द जेनेरियोमा सम्पन्न संयुक्त राष्ट्रद्वारा आयोजित वातावरण र विकास नामक सम्मेलनबाट एकीकृत शत्रुजीव व्यवस्थापन नै विकल्प हो भन्ने ठहर्‍याईएको छ जसले उत्पादनको ग्यारेन्टि, खर्च न्युनिकरण, वातावरण अनुकूलता, दीगो विकासमा योगदान जस्ता कुरा सार्वजनिक रूपमा पारित गरियो । ई.स. १९९९ मा नेपाल दक्षिण पुर्व एशिया अन्तर्गत सामुदायिक एकीकृत शत्रुजीव व्यवस्थापन प्रोग्रामको सदस्य भयो र यसको लगत्तै एकीकृत शत्रुजीव व्यवस्थापन कार्यक्रम शुरु भयो ।

एकीकृत शत्रुजीव व्यवस्थापनका सिद्धान्तहरू :

- स्वस्थ बालीको उत्पादन
- खेत बारिको नियमित अवलोकन
- मित्र जीवको संरक्षण
- स्वयंम कृषकलाई दक्ष बनाउनु

एकीकृत शत्रुजीव व्यवस्थापनका तरिका :

१. कृषि गत तरिका

खेति गर्दा विभिन्न तरिका अपनाई हानिकारक जीवको संख्या कम गर्न सकिन्छ । जमिनको राम्ररी खनजोत गर्ने, बाली लगाउने समयको हेरफेर, मिश्रित बाली घुम्ति बाली मलजलको उचित प्रबन्ध, रोग किरा अवरोधक जातहरूको प्रयोग, रोग किराले नोक्सानी नहुने वा कम हने जातको प्रयोग र खेत बारिको सरसफाई गर्नाले हानिकारक जीवको संख्या कम गर्न सकिन्छ ।

२. भौतिक एवं बल प्रयोग गरेर

भौतिक एवं बल प्रयोग गरेर पनि हानिकारक जीवको संख्या कम गर्न सकिन्छ जस्तै किरालाई हातले टिपेर, किरालाई जालितबाट पक्रेर, किरालाई टासिने सतहमा फसाएर, किराहरुलाई बत्तिको फन्दामा पारेर, किरालाई आकर्षक पदार्थमा आकर्षित गरेर ।

३. जैविक तरिका

क) शिकारि र परजीविको प्रयोग

मित्र जीव जस्तै स्त्री स्वभावको खपटे, गाईने किरा, मेन्टिस, बारुलो, माकुरो, बाघे खपटे र चराचुरुङ्गीको प्रयोग गरेर लाहि किरा पुतलीका लाभार्थी आदि किराहरुको नियन्त्रण गर्न सकिन्छ ।

ख) शुष्म जीवाणुको प्रयोग

- हरियो ढुसी (खपटेका लाभार्थी विरुद्ध)
- सेतो ढुसि (खपटेका लाभार्थी विरुद्ध)
- ब्यासिल्लस थुरुन्जिसिस(वि.टि) (पुतलीका लाभार्थी विरुद्ध)
- एन.पि.भि (खपटे र पुतलीका लाभार्थी विरुद्ध)

४. स्थानिय बनस्पति तथा जडिबुटीबाट हानिकारक किराहरुको नियन्त्रण विधि:

वाली विरुवामा विभिन्न किराहरुले आक्रमण गरि कृषि उत्पादनमा ह्यास ल्याउन महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ । यसर्थ वाली संरक्षण कार्यहरुलाई दीगो तथा कृषक स्तरमा उपयोगी रुपमा प्रयोग गर्न रासायनिक विषादी अलावा गाउँ घरमा नै पाईने बनस्पति तथा जडिबुटीको प्रयोग विधि अपनाई कृषि उत्पादन बढाउने तर्फ उन्मुख गराउनु पर्ने देखिन्छ । स्थानिय बनस्पति तथा जडिबुटीबाट हानिकारक किराहरुको नियन्त्रण गर्न लसुन र सयपत्री फुलको मिश्रण, बोभो, पुदिना र तितेपाती, पिना र खरानी, मट्टितेल र साबुन पानी, सुर्तिको बोट, खरानी र मट्टितेल, गोलभेंडाको पात, गाईभैसको मुत्र र निमको दान तथा पात प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

५. रासायनिक तरिकाबाट रोकथाम

विभिन्न किटनाशक विषादीहरुको प्रयोगबाट किरा नियन्त्रण गर्ने यो तरिका अन्तिम उपाय हो । मालाथियन, नुभान, रोग र, डर्सवान, साईपरमेथिन जस्ता किटनाशक विषादीहरु भोलको रुपमा विरुवामा सिधै एक. एम. एल. प्रति लिटर पानीमा मिसाएर प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

एकिकृत शत्रुजीव व्यवस्थापनका फाईदाहरु

दीगो विकासको र खास गरी गरिवी निवारणमा मद्दत पुऱ्याउछ । कृषि उत्पादन र कृषकको आय बढाउछ । कृषकको स्वस्थ्यमा सुधार ल्याउछ वातावरणम दुषित हुनबाट बचाउँछ कृषकहरुलाई सक्षम हुन मद्दत गर्दछ । साना किसानलाई धेरै मेल खाने हुदाँ हाम्रो जस्तो देशमा यसको महत्व धेरै छ ।

बाली पात्रो
सोलुखुम्बु

खाद्यान्न बालीको पात्रा

क्र.सं.	बाली	लगाउने समय	विउदर के.जी./रोपनीमा	बोट ह बोट (से.मी)	इयाङ्ग ह इयाङ्ग (से.मी)	जातहरू	कम्पोष्ट (के.जी.)/रोपनीमा	उपयुक्त पि.एच. मान	पान्ने समय (औषतमा)	उत्पादन (के.जी./रोपनी)	उत्पादकत्व
१	धान	असार	कुमल २,४, छेमरोहवा, सुब्बा थानी, ३,३, ५००	१०	४५	कातिक/ मंसिर	११०	३.८			
२	मकै	फाल्गुन/चैत्र	१.५	२५	७५	भद्रकामना १, २, ३ गुणेश १ २	५००	५.५-७.५	भदौ/असोज	२८५	५.७
३	गहुँ	असोज/मंसिर	६	लगत्तारै	१०	रोहणी,अल्पगुण १, गौतम, डब्लु के १२०४	५००	५.५-७.५			
४	बैशाख/असार	२६५	५.३								
५	कोदो	असार/साउन	०.५	१०	२०	ओल्के कोदो १, डल्ले कोदो १	५००	५.५-७.५	मंसिर	१८०	३.६
६	जी भदौ		३	१५	३०	बोनस गान्ठ, के.ब, सोलुउवा	५००	६.५-८	बैशाख	१८०	३.६
७	फापर भदौ		३	१५	३०	मिठो फापर १	५००	५.५-७	बैशाख	६०	१.२

दलहन बाली

क्र.सं.	बाली	लगाउने समय	विउदर के.जी./रोपनीमा	बोट ह बोट (से.मी)	इयाङ्ग ह इयाङ्ग (से.मी)	जातहरू	कम्पोष्ट (के.जी.)/रोपनीमा	उपयुक्त पि.एच. मान	पान्ने समय (औषतमा)	उत्पादन (के.जी./रोपनी)	उत्पादकत्व
१	मास	असार/फाल्गुन	२	१०	४५	कालु	६००	६.५-७.५	कातिक/मंसिर	६५	१.३
३	भटमास	बैशाख/जेठ	४	३०	३०	पुजा, रात्म, सैति, लुम्के भटमास १, तरकारी भटमास १	६००	६-७	भदौ/असोज	९२	१.८
४	बोडी	चैत्र/बैशाख	२	१०	३०	खुमलतने, सलहितने,मालेपाटन	२००-३००	५.५-६.५	साउन/भदौ	५५	१.१
५	सिमी	चैत्र/बैशाख	१	१०	३०	त्रिपुल,दिमाल,राजमा,चौमासे	२००-३००	५.५-६.५	साउन/भदौ	६०-६५	१.२-१.३
६	केराउ	चैत्र/बैशाख	४	१०	३०	न्यु लाइन,सलहितकैल	२००-३००	६.५-७.५	साउन/भदौ	९०	१.८

तेलहन बाली

क्र.सं.	बाली	लगाउने समय	विउदर के.जी./रोपनीमा	बोट ह बोट (से.मी)	इयाङ्ग ह इयाङ्ग (से.मी)	जातहरू	कम्पोष्ट (के.जी.)/रोपनीमा	उपयुक्त पि.एच. मान	पान्ने समय (औषतमा)	उत्पादन (के.जी./रोपनी)	उत्पादकत्व
१	आलु (विउदर)	कातिक/मंसिर	८	लगत्तारै	१०	विकास,सुले तोरी १, प्रगति,उन्मती	१२००	६-७.५	चैत्र/बैशाख	५०-६०	१-१.२
२	आलु (बर्ष)	कातिक/मंसिर	८	लगत्तारै	१०	स्थानीय जात	१२००	६-७.५	चैत्र/बैशाख	५०-६०	१-१.२

तरकारी बाली

क्र.सं.	बाली	लगाउने समय	विउदर/रोपनीमा	बोट ह बोट (से.मी)	इयाङ्ग ह इयाङ्ग (से.मी)	जातहरू	कम्पोष्ट (के.जी.)/रोपनीमा	उपयुक्त पि.एच. मान	पान्ने समय (औषतमा)	उत्पादन (के.जी./रोपनी)	उत्पादकत्व
१	आलु (विउदर)	असोज/कातिक	८०-९० के.जी.	२५	७०	क्रीफ्रिज्योति, क्रीफ्रिज्योती,जानकदेब	१५००	४.५-७.५	माघ/फाल्गुन	९००-११५०	१८-२३
२	आलु (बर्ष)	फाल्गुन/चैत्र	८०-९० के.जी.	२५	७०	क्रीफ्रिज्योति, क्रीफ्रिज्योती,जानकदेब	१५००	४.५-७.५	असार/साउन	९००-११५०	१८-२३
३	काउली	फाल्गुन/चैत्र	२५-४० ग्राम	४५	६०	डोला स्नाइच, सलौकी विपाणी, काठमाण्डौ लोकल	१५००	६.५-७.५	साउन/भदौ	७००	१.४
४	भुजा	साउन/भदौ	३०० ग्राम	१०	३०	स्वाइट नेक, मिने अर्ली, टोहीनासी	१०००	६-७.५	कातिक/मंसिर	८५०-१०००	१७-२०
५	सलगाम	जेठ/साउन	१०० ग्राम	३०	३०	परिल टप, काठमाण्डौ रातो	१०००	५.५-७	असार/साउन	८००-९५०	१६-१९
६	रोयो साग	फाल्गुन/चैत्र	१० ग्राम	३०	४५	खुमल चौडापात, माफो चौडापात	१०००	५.५-७	असार/साउन	११००-१२००	२२-२४
७	गाल्फेडा	फाल्गुन/चैत्र	२० ग्राम	४५	७५	सुजना, रोमा, पुसाल्की	१०००	५.५-७	असार/साउन	१०००-१५००	२०-३०
८	बन्दा	जेठ/साउन	३०० ग्राम	१०	३०	न्युकेरोवा, कुरोवा, मार्क	१०००	५.५-७	भदौ/असोज	८५०-९००	१७-१८
९	जी काउली	फाल्गुन/चैत्र	४० ग्राम	४५	६०	सुपर गिन, सुपर कोरोटेड	१०००	६.५-७.५	साउन/भदौ	१०००-१२००	२०-२४
१०	खुकेनी फर्सी	फाल्गुन/चैत्र	१० ग्राम	६०	९०	प्रिमियम क्रप गिन पिया, एपरेटेड गिन	१०००	६-७	साउन/भदौ	८००-१०००	१६-२०
११	भेद खुसानी	चैत्र/बैशाख	५० ग्राम	३०	६०	स्थानीय	१०००	५.५-७.५	असार/साउन	२०००	४०
१२	भण्डा	चैत्र/बैशाख	५० ग्राम	३०	६०	स्थानीय/फिनिया बन्डर, सागर एन एस ६३२	१०००	५.५-६	असार/साउन	४००-५००	८-१०
१३	भण्डा	जेठ/साउन	२५ ग्राम	४५	७५	ज्वाला, कर्मा ७४७, मार्सल	१०००	५.५-६	असार/साउन	१०००-१२००	२०-२४
१४	भण्डा	जेठ/साउन	२५ ग्राम	४५	७५	नर्कि, अर्का केयाब,पल ल्ह	१०००	५.५-६	भदौ/कातिक	५००-६००	१०-१२
१५	भण्डा	जेठ/साउन	१०० ग्राम	१००	२००	कान्तिपुरे, गिता, न्यु नारायणी	१०००	६.५-७.५	असार/साउन	६००-६५०	१२-१३
१६	काको	जेठ/साउन	१०० ग्राम	७५	१००	मिन्जा १७७, भत्सपुर, लोकल,मालती, कुले	१०००	६-७.५	भदौ/असोज	५००-६००	१०-१२
१७	फर्सी (स्वाम)	बैशाख/जेठ	१०० ग्राम	१००	१००	स्थानीय जात,असारो फर्सी, ल्ह गिन	१५००	५.५-७.५	साउन/भदौ	२०००-२२००	४०-४४
१८	तिते केल्ला	बैशाख/जेठ	१०० ग्राम	१२०	१२०	भरियो केल्ला, पाली, हिरा	१०००	६.५-७.५	साउन/भदौ	८००	१६

फलफूल बाली

क्र.स.	बाली	लगाउने समय	बेना संख्या/रोपनी	बोट x बोट (मिटर)	इयाङ्ग x इयाङ्ग (मिटर)	जातहरू	कम्पोष्ट (के.जी.) /रोपनीमा	उपयुक्त पि.एच. मान	पाक्ने समय (औषतमा)	उत्पादन (के.जी./रोपनी)	उत्पादकत्व
१	स्याउ	पुस/माघ	१५ बोट	६	६	गोल्डेन डेलीसियस, रोयल डेलीसियस, जोनाथन,	५०	५-८	असोज/कार्तिक	४००-५००	८-१०
२	नास्पति	पुस/माघ	१५ बोट	६	६	वाटलेट, फर्पिङ्ग, कम्फरेन्स	५०	६.५-८.५	असोज/कार्तिक	५००-६००	१०-१२
३	आरु	पुस/माघ	१५ बोट	६	६	औरायन, आर्मगोल्ड,	२५	५.५-६.८	असोज/कार्तिक	२५०-३००	५-६
४	आरुबखडा	पुस/माघ	१५ बोट	५	५	गिनगेज, मैथली	२५	५.५-६.५	असोज/कार्तिक	३००	६
५	किवी	पुस/फाल्गुन	२० बोट	४	६	आलिसन, हेवार्ड, बुनो	३०	५-६.५	असोज/कार्तिक	४००-५००	८-१०
६	कागती	जेष्ठ/असार	२५ बोट	४	४	मेन्सीकन, बनारसी, सुनकागती १, २,	५०	५.५-७.५	मंसिर/पुस	४००-४५०	८-९
७	सुन्तला	जेष्ठ/असार	१५-२० बोट	५	५	धन्कुटा स्थानीय, पोखरा स्थानीय,	५०	५.५-६.५	मंसिर/पुस	६००	१२
८	जुनार	जेष्ठ/असार	१५-२० बोट	५	५	स्थानीय जुनार, नाभेल ओरेन्ज, योसोबा नाभेल	५०	६-८	मंसिर/पुस	४००-५००	८-१०
९	केरा	जेष्ठ/असार	५०-६० बोट	२-३	२-३	रोबष्टा, बौलीयम, माल्भोग, स्थानीय जात	२०	६-७.५	मंसिर/पुस	६५०	१३

तयारकर्ता :- दुर्गा बहादुर तिरुवा

प्रेषक

प्रदेश सरकार
प्रदेश नं. १

भूमी व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय
कृषि विकास निर्देशनालय
कृषि ज्ञान केन्द्र सोलुखुम्बु

प्रापक

.....

.....

